

Οι καινοτομίες του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα

Εικοσιπέντε χρόνια από τον πρώτο ουσιαστικά Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα και ύστερα από τρεις κωδικοποιήσεις και μια πληθώρα νομοθετημάτων, φθάσαμε αισίως στο σχέδιο του νέου Κώδικα, που διαμόρφωσε η ειδική για το σκοπό αυτό Επιτροπή, ύστερα από ένα και πλέον χρόνο εργασιών της. Είναι γεγονός ότι η Επιτροπή που συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημ. Δ/σης και Αποκ/σης, για τη σύνταξη του νέου Δ.Κ.Κ, εργάστηκε με γνώμονα, να παρουσιάσει έναν Κώδικα, που ν' ανταποκρίνεται πραγματικά στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πράγμα, που κατά γενική ομολογία, σε γενικές γραμμές, το πέτυχε, κάτω βέβαια από τις σημερινές πολιτικοκοινωνικές συνθήκες, που επικρατούν στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση.

1. Οι αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων

Το αναθεωρημένο 102 άρθρο του Συντάγματος, αναγνωρίζει, ότι υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας, ενώ, προβλέπει ότι το εύρος και οι κατηγορίες αυτών καθώς και η κατανομή τους ανάμεσα στους δύο βαθμούς θα καθορισθούν με νόμο.

Παράλληλα ο Ευρωπαϊκός Χάρτης της Τοπικής Αυτονομίας, τον οποίο η χώρα μας έχει κυρώσει με νόμο, θέτει ως βασική αρχή για την ανάθεση άσκησης μιας λειτουργίας, την αρχή της επικουρικότητας και της εγγύτητας. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, όσες λειτουργίες μπορούν

να ασκηθούν στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο, πρέπει να ανατίθεται στους αντίστοιχους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Όταν η άσκηση αυτή υπερβαίνει τις δυνατότητες της κατώτερης και πλησιέστερης στον πολίτη διοικητικής μονάδας, λόγω της ευρύτητας ή του αντικειμένου, τότε ανατίθεται στο αμέσως επόμενο ανώτερο επίπεδο.

Οι διατάξεις λοιπόν του σχεδίου του νέου Δ.Κ.Κ, που αναφέρονται στις αρμοδιότητες, εναρμονίζονται σε μέγιστο βαθμό με το πνεύμα των επιταγών του Συντάγματος και των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Έτσι για πρώτη φορά καθορίζεται κατά τομείς, το εύρος των τοπικών υποθέσεων, για τη διεύθυνση και τη ρύθμιση των οποίων, είναι αρμό-

διοι οι δήμοι και οι Κοινότητες.

Συγκεκριμένα, καθορίστηκαν δύο κατηγορίες αρμοδιοτήτων:

Α .Η κατηγορία των αρμοδιοτήτων που αποτελούν καθαρά τοπικές υποθέσεις, το εύρος των οποίων προσδιορίζεται σε επτά τομείς, στους οποίους κατά τεκμήριο οι δήμοι και οι κοινότητες, σύμφωνα με την αρχή της εγγύτητας, έχουν αρμοδιότητα να αναπτύξουν δραστηριότητα και να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Οι τομείς αυτοί είναι: της ανάπτυξης, του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών, της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας,

πολιτισμού και αθλητισμού και της πολιτικής προστασίας.

Β. Η κατηγορία των αρμοδιοτήτων, οι οποίες έχουν κρατικό χαρακτήρα και η άσκησή τους έχει ανατεθεί από το κράτος στους δήμους και τις κοινότητες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, όπως: η τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρένων και η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών, η χορήγηση αδειών για διάφορες λειτουργίες που καθορίζει η νομοθεσία, ο έλεγχος της τήρησης διατάξεων σε περιπτώσεις, που ορίζονται συγκεκριμένα κλπ.

Στην πρώτη κατηγορία και ειδικότερα σε κάθε τομέα, γίνεται προσπάθεια να περιληφθούν με όσο το δυνατόν αναλυτικό τρόπο, οι αρμοδιότητες που καλούνται να ασκήσουν οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στο νέο αναβαθμισμένο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν στις τοπικές κοινωνίες.

Η απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων να μην μπορεί να ισχυρισθεί κανείς ότι είναι σχεδόν εξαντλητική, παραμένει όμως και σε αυτό το σχέδιο του νέου Κώδικα, όπως και στον ισχύοντα, ενδεικτική και όχι οριστική, αφού το περιεχόμενο του όρου τοπική υπόθεση είναι εξαιρετικά ρευστό. Η ρευστότητα αυτή είναι αποτέλεσμα της συνεχούς μεταβολής που συντελείται στον κοινωνικό χώρο στον οποίο αναφέρεται και ως εκ τούτου η έννοια τοπική υπόθεση είναι έννοια δυναμική και μεταβλητή. Γι' αυτό ο τρόπος, με τον οποίο διατυπώνονται οι αρμοδιότητες, αφ ενός προδιαγράφει ένα γενικότερο πλαίσιο μέσα στο οποίο, οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές μπορούν να αναπτύξουν την πρωτοβουλία και τη δράση τους, αφ ετέρου δίνει μια δυναμική ανάλογα με τις ανάγκες όπως προκύπτουν κάθε φορά και τα μέσα που διαθέτουν να αναπτύξουν αυτή τη δράση.

Έτσι π.χ. στον τομέα της Ανάπτυξης αναφέρεται: « Η εκπόνηση, υλοποίηση και η συμμετοχή σε προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών τους και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού καθώς και η δημιουργία θερέτρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών» δείχνοντας έτσι τις δυνατότητες που έχει η αυτοδιοίκηση να αναπτύξει τη δράση της στον τομέα αυτόν αντί να τεθεί, όπως στον προηγούμενο Κώδικα περιοριστικά: «η δημιουργία θερέτρων». Το ίδιο παρατηρείται και σε πολλές των περιπτώσεων και στους άλλους τομείς.

Επί πλέον συμπεριελήφθησαν αρμοδιότητες για την αντιμετώπιση προβλημάτων της σύγ-

χρονης κοινωνίας, που η αυτοδιοίκηση πρέπει να παίξει καθοριστικό ρόλο όπως στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης. Συμπεριελήφθη π.χ ως αρμοδιότητα των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, «ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας».

Τέλος για πρώτη φορά συμπεριελήφθησαν αρμοδιότητες, που αναδεικνύουν και κατοχυρώνουν τον ρυθμιστικό ρόλο που πρέπει να έχει η αυτοδιοίκηση στην αντιμετώπιση προβλημάτων, σχετικών με τη λειτουργία των πόλεων και των οικισμών. Έτσι π.χ. δίνεται η δυνατότητα να θέτουν, με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις στην ίδρυση και λειτουργία ορισμένων καταστημάτων και επιχειρήσεων, που από τη φύση τους επηρεάζουν την καθημερινή ζωή των κατοίκων και τη λειτουργία της πόλης, όπως μπαρ, κέντρα διασκέδασης, μεγάλες εμπορικές εγκαταστάσεις, κλπ..

Με αυτόν τον τρόπο καλούνται οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο και αναγκαίο να θέτουν εκ των προτέρων τους κανόνες αυτής της επιχειρηματικής δράσης στην περιοχή τους, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα και διενέξεις.

Για πρώτη φορά σε ξεχωριστό άρθρο τίθενται γενικές αρχές, που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Οι ρυθμίσεις αυτές να μην συνιστούν υποχρεωτικότητα, με την έννοια ότι η μη τήρησή τους δεν έχει συνέπειες, λειτουργούν όμως με τρόπο κατευθυντήριο προς τις τοπικές αρχές και ως εκ τούτου κρίνονται τουλάχιστον χρήσιμες.

Ειδικότερα:

α Αναφέρεται η ανάγκη εναρμόνισης της πολιτικής τους, όχι μόνο με την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά και με τις πολιτικές που εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο..

β Τονίζεται η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς, η διασφάλιση της πλέον επωφελούς και αποτελεσματικής χρήσης των πόρων που διαθέτουν και της ισόρροπης κατανομής τους, η ανάγκη διασφάλισης υψηλής ποιότητας και επάρκειας παροχής υπηρεσιών και η ανάγκη περιβαλλοντικής προστασίας, προ-

στασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αξιοσημείωτες τέλος είναι οι ρυθμίσεις, που αφορούν στη δυνατότητα των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, να θέτουν κανόνες και να καθορίζουν όρους και προϋποθέσεις, για μια σειρά ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και ανάγκες, εκδίδοντας τοπικές κανονιστικές αποφάσεις.

Τη δυνατότητα αυτή βέβαια την είχαν και με τον ισχύοντα Κώδικα. Με τις σχετικές διατάξεις όμως του σχεδίου του νέου Κώδικα, όχι μόνο διευρύνεται η δυνατότητα αυτή σε τομείς καθοριστικούς για τη λειτουργία των πόλεων, όπως η λειτουργία μουσικής στα δημόσια κέντρα ή η λειτουργία ορισμένων καταστημάτων, αλλά όπως αναφέρουμε και πιο πάνω για πρώτη φορά κατοχυρώνεται ο ρυθμιστικός ρόλος της αυτοδιοίκησης δηλαδή να «κανονίζει τα του οίκου της». Ο ρόλος όμως αυτός της αυτοδιοίκησης, δεν μπορεί να λειτουργεί έξω και προ πάντων σε αντίθεση με την τοπική κοινωνία αλλά θα πρέπει να ικανοποιεί το κοινό αίσθημα δικαίου. Προς τούτο προβλέπεται ότι οι τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, θα πρέπει να εκδίδονται το συντομότερο δυνατό διάστημα, από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, ώστε από την αρχή να αποτυπώνεται η πολιτική των νέων δημοτικών και κοινοτικών αρχών για μια σειρά ζητήματα και προπάντων της πλειοψηφούσας παράταξης και επί πλέον, θα πρέπει πριν την ψήφισή τους να έρχονται σε διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους κοινωνικούς και επαγγελματικούς φορείς και ομάδες πολιτών, προκειμένου να εξασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

2. Θεσμοί λαϊκής συμμετοχής και ανάπτυξης της τοπικής δημοκρατίας.

Είναι γεγονός ότι η συμμετοχή των πολιτών ως σημαντική επιλογή πολιτικής δράσης, αναπτύσσει και διευρύνει τη δημοκρατία. Σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη συμμετοχή και την ενεργοποίηση του πολίτη, στο πλαίσιο των τοπικών κοινωνιών, για την ανάπτυξη της τοπικής δημοκρατίας, είναι η δημιουργία πλαισίου και ευκαιριών για συμμετοχή. Έτσι το σχέδιο του νέου Κώδικα, ενισχύοντας τις αρχές της δημοκρατίας και εναρμονιζόμενο με τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δημοκρατική συμμετοχή σε τοπικό επίπεδο, εισάγει καινοτόμες ρυθμίσεις προς ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών, οι οποίες αποτελούν και ξεχωριστό κεφάλαιο.

Σημαντική καινοτομία αποτελεί, ο θεσμός του

τοπικού δημοψηφίσματος, το οποίο μπορεί να διενεργηθεί είτε με πρωτοβουλία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, είτε με λαϊκή πρωτοβουλία.

Με τις σχετικές διατάξεις, δεν προσδιορίζονται συγκεκριμένα θέματα που μπορούν να τεθούν στη διαδικασία δημοψηφίσματος με πρωτοβουλία των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, σε αντίθεση με αυτά που μπορούν να τεθούν με λαϊκό αίτημα, τα οποία ορίζονται ρητά. Αναφέρεται όμως ότι πρόκειται για σοβαρά θέματα που εμπίπτουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους, κάνοντας ρητή μνεία ποια θέματα δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο τοπικού δημοψηφίσματος. Έτσι τοπικό δημοψήφισμα δεν μπορεί να διενεργηθεί, για θέματα εθνικής πολιτικής, όπως π.χ. θέματα που άπτονται της μεταναστευτικής πολιτικής, θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα είτε της Περιφερειακής Διοίκησης είτε της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Επίσης δεν μπορεί να τεθεί σε δημοψήφισμα, θέμα που αφορά τον προϋπολογισμό του δήμου ή της κοινότητας και την επιβολή τελών. Τέλος δημοψήφισμα με λαϊκή πρωτοβουλία, μπορεί να γίνει μόνο για ένωση δήμων ή κοινοτήτων και για προσάρτηση τοπικού διαμερίσματος σε άλλο δήμο. Βέβαια τα θέματα αυτά μπορούν να τεθούν σε δημοψήφισμα και με πρωτοβουλία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Δικαίωμα συμμετοχής στο τοπικό δημοψήφισμα, έχουν μόνο οι δημότες του οικείου δήμου ή της κοινότητας καθώς και οι πολίτες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι κάτοικοι και εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Δηλαδή οι κάτοικοι που δεν είναι όμως και δημότες του συγκεκριμένου δήμου ή της κοινότητας, δεν μπορούν να λάβουν μέρος. Επί πλέον έγκυρο θεωρείται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, εφόσον συμμετείχε το 50% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

Βέβαια το τοπικό δημοψήφισμα δεν αποτελεί πανάκεια για την επίλυση σοβαρών θεμάτων για τα οποία, καλούνται οι τοπικές αρχές να λάβουν αποφάσεις, αλλά εργαλείο για να αποτυωθεί η βούληση της τοπικής κοινωνίας για ένα σοβαρό θέμα που τη διχάζει. Γιαυτό δεν θα πρέπει να λειτουργήσει καταχρηστικά για να εκφραστούν αθέμιτοι τοπικισμοί ούτε προκειμένου να ενισχυθούν οι τοπικές ηγεσίες σε μια πιθανή αντιπαράθεση με την πολιτεία. Η πράξη βέβαια θα δείξει προς ποια κατεύθυνση θα λειτουργήσει ο θεσμός αυτός και πόσο υπεύθυνα οι τοπικές αρχές θα τον αξιοποιήσουν.

Σημαντικές επίσης είναι οι ρυθμίσεις, που εισάγουν αφ ενός πρακτικές δημόσιας ηθικής, που θα πρέπει να ακολουθούν οι τοπικές αρχές προς ενίσχυση της διαφάνειας της δράσης τους και της κοινωνικής συνοχής, αφ ετέρου, διαμορφώνουν περιβάλλον κοινωνικού ελέγχου της τοπικής εξουσίας.

Έτσι στις ρυθμίσεις αυτές εντάσσεται η απαίτηση οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές να διασφαλίζουν το δικαίωμα πρόσβασης όλων των κατοίκων, χωρίς διάκριση, στη χρήση των υπηρεσιών που παρέχουν, ανεξαρτήτως εθνικότητας, θρησκείας, φύλου, γλώσσας, φυλετικής ή κοινωνικής ομάδας στην οποία ανήκουν και η απαίτηση να διαβουλεύονται με συλλογικούς φορείς και ενδιαφερόμενες ομάδες του πληθυσμού, ιδίως όταν πρόκειται να λάβουν αποφάσεις κανονιστικού περιεχομένου.

Επίσης καθιερώνεται η υποχρέωση για αξιοποίηση της «κοινωνίας της πληροφορίας» των αρχών του εθελοντισμού και του θεσμού της Κοινωνικής Εργασίας, ενώ καθιερώνονται η Χάρτα Δικαιωμάτων του Δημότη και ο Οδηγός του Δημότη, ώστε να είναι ενημερωμένοι οι δημότες και οι κάτοικοι για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν.

Τέλος προς ενίσχυση του κοινωνικού ελέγχου στη δράση των τοπικών αρχών, εισάγεται το δικαίωμα των πολιτών να υποβάλλουν αναφορές και ερωτήσεις στα αρμόδια όργανα, δηλαδή στο Δήμαρχο ή στον Πρόεδρο της Κοινότητας, στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο και τη δημομαρτυρία ή επιτροπή καθώς και στα συμβούλια των διαμερισμάτων και των νομικών προσώπων για αποφάσεις που τους αφορούν και η υποχρέωση των οργάνων αυτών να απαντούν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Παράλληλα καθιερώνεται η υποχρέωση της δημοτικής και κοινοτικής αρχής να προβαίνει σε ετήσιο Απολογισμό Πεπραγμένων σε δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου αντί της λογοδοσίας του Δημάρχου, όπως γίνεται σήμερα, στην οποία τούτο, εκθέτει την οικονομική κατάσταση, τη διοίκηση του δήμου και την εφαρμογή του προγράμματος της δημοτικής δράσης. Σε αυτή τη διαδικασία άξιο λόγου είναι ότι τοποθετούνται όλες οι δημοτικές παρατάξεις ενώ φορείς και κάτοικοι έχουν δικαίωμα να διατυπώσουν παρατηρήσεις.

Βέβαια είναι γεγονός ότι από μόνο του το θεσμικό πλαίσιο, δεν εξασφαλίζει την υιοθέτηση του συστήματος λαϊκής συμμετοχής που εισάγει το σχέδιο του νέου Δ.Κ.Κ.

Είναι σίγουρο ότι πρέπει να συνυπάρχουν και άλλες προϋποθέσεις, όπως, η επιθυμία για συμ-

μετοχή, η κινητοποίηση των πολιτών για συμμετοχή ή η προσδοκία των πολιτών για ανταπόκριση στη συμμετοχή τους. Επομένως εναπόκειται κυρίως στις δημοτικές και κοινοτικές αρχές, η επιτυχής αξιοποίηση των θεσμών αυτών, οι οποίες, χωρίς φοβίες για περιορισμό των εξουσιών τους, που απορρέουν από το αντιπροσωπευτικό σύστημα ανάδειξής τους, θα πρέπει να επιδιώκουν την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα τοπικά δρώμενα, γιατί έτσι διασφαλίζεται η κοινωνική συναίνεση και η αποτελεσματικότητα στη δράση τους.

3. Σύστημα διακυβέρνησης - Δημοτική Αποκέντρωση

Είναι γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία, η θέση της αυτοδιοίκησης στο πολιτικό σύστημα όχι μόνο της χώρας μας, αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχει μεταβληθεί. Για να μπορέσει η αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί στις ανάγκες που δημιουργεί η σύγχρονη κοινωνία, πρέπει να αλλάξει και το σύστημα διακυβέρνησης που τη διέπει, ώστε να λειτουργεί με τρόπο περισσότερο δημοκρατικό, ορθολογικό και αποτελεσματικό.

Την ανάγκη αυτή έρχεται να καλύψει το σχέδιο του νέου Δ.Κ.Κ., αναγνωρίζοντας ότι το δημοτικό και κοινοτικό συμβούλιο, ως το αντιπροσωπευτικό σώμα της τοπικής κοινωνίας, πρέπει να αποτελέσει όργανο πολιτικό, που θα καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις, όργανο προγραμματικό, που θα εκπονεί και θα εφαρμόζει προγράμματα δράσης, όργανο ελεγκτικό, που θα ασκεί έλεγχο στα εκτελεστικά όργανα και τη διοίκηση του δήμου για την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Έτσι με μια σειρά ρυθμίσεων:

- Καθιερώνεται τεκμήριο αρμοδιότητας του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου, αναγνωρίζοντας ότι αυτό είναι το κυρίαρχο αποφασιστικό όργανο για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και να αποφεύγεται έτσι οποιαδήποτε σύγχυση αρμοδιοτήτων με το δήμαρχο ή τον πρόεδρο ενώ γίνεται προσπάθεια αποσυμφόρησης τους από μια σειρά εκτελεστικές αρμοδιότητες π.χ. η αρμοδιότητα χορήγησης αδειών, η οποία περνά στη δημομαρτυρία ή επιτροπή και στο δήμαρχο, αφού το δημοτικό συμβούλιο έχει πλέον τη δυνατότητα, πλέον της ισχύουσας νομοθεσίας, να θεσπίζει ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για τη χορήγηση αυτών των αδειών, τους οποίους είναι υποχρεωμένα τα όργανα αυτά να τηρούν.

- Θεσμοθετούνται για πρώτη φορά οι «δημοτικές παρατάξεις», ώστε να υπάρχει διαφάνεια

και να μην ευνοούνται οι, συχνά, ευκαιριακές διαπροσωπικές σχέσεις. Έτσι εκπρόσωποι των παρατάξεων, συμμετέχουν στις επιτροπές του δήμου ενώ ασκούν και έλεγχο στις ενέργειες του δημάρχου και της δημοκρατικής επιτροπής, αφού μπορούν να ζητούν πληροφορίες και στοιχεία για κάθε θέμα που διαχειρίζονται αυτοί. Συγχρόνως αναγνωρίζεται το δικαίωμα του δημοτικού συμβουλίου, ανεξαρτητοποίησής του από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

- Αυξάνεται ο αριθμός των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων και των αντιδημάρχων, ανάλογα με τον πληθυσμό του κάθε δήμου, ώστε να διευκολυνθούν οι δήμοι στη διαχείριση των υποθέσεων που αναλαμβάνουν, ενώ εξορθολογίζονται οι ευθύνες του δημάρχου

- Αναβαθμίζεται ο ρόλος της μειοψηφίας αφού:

- Αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου εκλέγεται ο υποψήφιος, τον οποίο προτείνει κατόπιν εκλογής κυριαρχικά μόνο η μειοψηφία.

- Η μειοψηφία έχει διευρυμένη συμμετοχή στη δημοκρατική επιτροπή, ένα όργανο με σημαντικές αρμοδιότητες στη διαχείριση των υποθέσεων του δήμου.

- Συμμετέχει στη διοίκηση των επιχειρήσεων, των ιδρυμάτων και των νομικών προσώπων του δήμου.

- Διασφαλίζεται ο ελεγκτικός ρόλος των δημοτικών συμβούλων με την υποχρέωση του δημάρχου να απαντά σε ερωτήματα, που του υποβάλλουν για θέματα, που διαχειρίζεται, ενώ έχει υποχρέωση όπως και η δημοκρατική επιτροπή, να παρέχει πληροφορίες και στοιχεία στο δημοτικό συμβούλιο για να μπορεί να ασκεί υπεύθυνα τα καθήκοντά του.

Πέρα όμως από το σύστημα διακυβέρνησης, από το οποίο διέπεται ένας δήμος, στοιχεία δημοκρατικής και αποτελεσματικής λειτουργίας αποτελούν αναμφισβήτητα και οι θεσμοί δημοτικής αποκέντρωσης. Δηλαδή αποκεντρωμένα αιρετά όργανα του δήμου αναλαμβάνουν την ευθύνη για μια σειρά υποθέσεων, που ρητά προσδιορίζονται, σε συγκεκριμένο διαμέρισμα, στο οποίο διαιρείται ο δήμος.

Τέτοιοι θεσμοί εφαρμόστηκαν τόσο στους μεγάλους δήμους της χώρας με τα διαμερισματικά συμβούλια, όσο και στους «καποδιστριακούς δήμους» με τα τοπικά συμβούλια. Ωστόσο με τις ρυθμίσεις του σχεδίου του νέου Κώδικα, ενισχύεται και αναβαθμίζεται η αποκέντρωση των δήμων.

Έτσι στο επίπεδο των μεγάλων δήμων, προβλέπεται η υποδιαίρεση όλων των δήμων, με

πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων, σε δημοτικά διαμερίσματα, επεκτείνοντας έτσι το θεσμό αυτό σε περισσότερους δήμους ενώ στους «καποδιστριακούς δήμους» παρέχονται στα τοπικά συμβούλια μια σειρά αποφασιστικές αρμοδιότητες, ώστε να αποφευχθεί η περιθωριοποίηση των οικιστικών ενοτήτων, που τις αποτελούσαν οι πρώην κοινότητες, που καταργήθηκαν.

Σημαντικό όμως στοιχείο, αποτελεί, η διασφάλιση της άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών, που εντοπίζονται κυρίως, στην εκτέλεση αποκλειστικά τοπικού χαρακτήρα έργων και στη δυνατότητα άμεσης αποκατάστασης βλαβών στα δίκτυα ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού κλπ, με την πρόβλεψη διάθεσης στο τεχνικό πρόγραμμα κάθε δήμου του 30% των πιστώσεων αυτού αποκλειστικά για έργα στα τοπικά διαμερίσματα. Παράλληλα προβλέπεται ότι ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου διαχειρίζεται ένα ικανό ποσό, το οποίο δίδεται ως άγια προκαταβολή, προκειμένου να μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσες ανάγκες ενώ συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν το τοπικό του διαμέρισμα και έχει δικαίωμα ψήφου στις αποφάσεις που λαμβάνονται.

4. Εποπτεία - Έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων

Το Σύνταγμα προβλέπει ότι το κράτος ασκεί εποπτεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Επί πλέον οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Προκειμένου να γίνει πράξη η συνταγματική επιταγή, με το σχέδιο του νέου Δ.Κ.Κ., επιδιώκεται, ο υποχρεωτικός έλεγχος που ασκείται στις αποφάσεις των οργάνων των δήμων και των κοινοτήτων από την πολιτεία, μέσω του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, να περιορισθεί σε συγκεκριμένες αποφάσεις, που από τη φύση τους θεωρούνται σημαντικές και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, ενώ αλλάζει και το σύστημα του ελέγχου. Με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνεται το δικαίωμα των ΟΤΑ να αποφασίζουν με τα όργανά τους για τις υποθέσεις που διαχειρίζονται, στο πλαίσιο βέβαια των κανόνων, που ρυθμίζουν τη λειτουργία τους και τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

Ειδικότερα:

- Αναφέρονται ρητά ποιες αποφάσεις των οργάνων των δήμων, των κοινοτήτων και των νομικών προσώπων αυτών, αποστέλλονται στον

Γενικό Γραμματέα για έλεγχο, ο οποίος παραμένει έλεγχος κατασταλτικός.

- Ο Γενικός Γραμματέας πλέον ασκεί σε πρώτο βαθμό έλεγχο νομιμότητας και ακυρώνει κάθε παράνομη πράξη των οργάνων των δήμων και των κοινοτήτων είτε αυτεπάγγελα είτε κατόπιν προσφυγής οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

- Επί πλέον για πρώτη φορά θεσμοθετείται προσφυγή όχι μόνο κατά των εκτελεστών πράξεων των οργάνων των ΟΤΑ, αλλά και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων αυτών.

Επαναφέρεται το δεύτερο στάδιο κρίσης, που είχε καταργηθεί, με την οργάνωση και λειτουργία μιας Ειδικής Επιτροπής, ως όργανο ελέγχου νομιμότητας, αποτελούμενη από ένα Δικαστικό λειτουργό διοικητικών ή πολιτικών Εφετείων, ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και έναν εκπρόσωπο της Αυτοδιοίκησης (η ΤΕΔΚ του πολυπληθέστερου νομού της Περιφέρειας). Στην Επιτροπή αυτή δεν συμμετέχει πλέον εκπρόσωπος της Διοίκησης (Περιφέρειας) ως εχέγγυο αμερόληπτης κρίσης. Η Επιτροπή αυτή θα εξετάζει προσφυγές κατά των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος σε πρώτο βαθμό έχει ελέγξει τη νομιμότητα αποφάσεων των ΟΤΑ. Επαναφέρεται δηλαδή η λεγόμενη «λαϊκή προσφυγή» αφού με το ισχύον σήμερα σύστημα, ο πολίτης έπρεπε σε δεύτερο βαθμό να καταφύγει στα διοικητικά δικαστήρια.

Βέβαια παραμένει ζητούμενο, πως η πολιτεία θα οργανώσει ένα ορθολογικό και αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου και εποπτείας στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, που δεν θα καταστέλλει μόνο, αλλά θα προλαμβάνει την παράνομη ενέργεια.

5. Διεθνείς Συνεργασίες

Με τις ρυθμίσεις του σχεδίου του νέου Δ.Κ.Κ. αντιμετωπίζονται σε νέα βάση οι σχέσεις, που αναπτύσσουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες με αντίστοιχους οργανισμούς σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι σχέσεις αυτές διευρύνονται και αποσκοπούν στην προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Πιο συγκεκριμένα, σε διεθνές επίπεδο συνεργάζονται για την προαγωγή της διαπεριφερειακής και συνοριακής συνεργασίας και συμμετέχουν σε δίκτυα πόλεων και ενώσεων, ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο συμμετέχουν σε δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής

κής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Έτσι με το δικαίωμα συμμετοχής σε δίκτυα πόλεων και σε ενώσεις, αίρεται ουσιαστικά η επιφύλαξη, που είχε τηρήσει η χώρα μας για μη εφαρμογή αντίστοιχης διάταξης, που προβλέπει ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας.

Συγχρόνως καθορίζεται και το πλαίσιο του θεσμού των αδελφοποιήσεων, ο οποίος λειτουργεί ως επιστέγασμα και δικαίωση μιας μακράς συνεργασίας ενός ημεδαπού με έναν αλλοδαπό ΟΤΑ.

Τέλος η δράση αυτή των ΟΤΑ πρέπει να είναι συμβατή με τις εθνικές πολιτικές και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας, τη συμβατότητα δε αυτή, θα εξετάζει ειδική επιτροπή που θα λειτουργεί στο Υπουργείο ΕΣ.Δ.Δ.Α

6. Δημοτικές Επιχειρήσεις

Ύστερα από είκοσι και πλέον χρόνια λειτουργίας του θεσμού των δημοτικών επιχειρήσεων, ήταν κοινά αποδεκτό ότι υπήρχε πλέον επιτακτική ανάγκη εξυγίανσης του θεσμού αυτού. Είναι γεγονός ότι ενώ η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δράσης των ΟΤΑ, συνέβαλε στην αξιοποίηση τοπικών πλουτοπαραγωγικών πηγών και στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, ιδίως εκεί που ο ιδιωτικός τομέας δεν παρούσαζε ενδιαφέρον και στήριξε πολλές λειτουργίες των δήμων κυρίως σε προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, χρησιμοποιήθηκε όμως σε πολλές περιπτώσεις, με την ανοχή της πολιτείας, με τρόπο τέτοιο, ώστε ο θεσμός να απαξιωθεί πολιτικά και κοινωνικά. (υπέρμετρη πρόσληψη προσωπικού, καταχρηστική ανάθεση άσκησης αρμοδιοτήτων από τον οικείο δήμο κλπ.)

Με τις ρυθμίσεις του σχεδίου του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα γίνεται μια σοβαρή προσπάθεια, κατά κοινή ομολογία εξυγίανσης του θεσμού αυτού. Γνώμονας υπήρξε, η διασφάλιση της οικονομικής τους βιωσιμότητας και η θέσπιση κανόνων λειτουργίας τους. Ειδικότερα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- στις Δημοτικές ή Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις και
- στις Ανώνυμες Εταιρείες.

Οι κοινοφελείς επιχειρήσεις, συνιστώνται από ένα δήμο ή κοινότητα και έχουν ως σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών που είναι συναφείς ή

συνδέονται με τους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, καθώς και την οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας και την εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, ενώ δεν μπορούν να έχουν ως αντικείμενο αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα, που η άσκησή τους έχει ανατεθεί στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, και την καθαριότητα των κοινοχρήστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

Νέο στοιχείο για τις κοινοφελείς επιχειρήσεις, αποτελεί η δυνατότητα χρηματοδότησής τους από τον οικείο δήμο ή κοινότητα, η οποία γίνεται, εφόσον καταρτίσει η επιχείρηση διετές πρόγραμμα δράσης.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες διακρίνονται:

- σε κοινές ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες συνιστώνται μόνο από δήμους και κοινότητες ή και με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης ή τρίτους. Ο σκοπός των εταιρειών αυτής της μορφής δεν προσδιορίζεται πλην όμως ορίζεται ρητά ότι οι δήμοι και οι κοινότητες καθώς και οι εταιρείες αυτής της μορφής, δεν μπορούν να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές, ανώνυμες εταιρείες.
- σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον ΟΤΑ α και β βαθμού ή και άλλοι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αποκλειστικός σκοπός των εταιρειών αυτών είναι, η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ, των Ενώσεών τους ή και της Περιφέρειας και η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και βιώσιμης ανάπτυξης του δήμου ή της κοινότητας με τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή με την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.
- σε δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες συνιστώνται μόνο από ένα δήμο ή μια κοινότητα και έχουν ως σκοπό την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας τους ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων.

Παράλληλα μπαίνουν ορισμένοι κανόνες τόσο ως προς τη σύστασή τους, όπως τα αναγκαία στοιχεία που πρέπει να έχει η οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας, τα οποία θα καθορι-

σθούν με υπουργική απόφαση, όσο και ως προς τη λειτουργία τους, όπως, ο τρόπος πρόσληψης του προσωπικού τους και ο τρόπος σύναψης συμβάσεων ανάθεσης έργων υπηρεσιών και προμηθειών.

Ειδικότερα το προσωπικό των κοινοφελών επιχειρήσεων ακολουθεί ως προς την πρόσληψη το καθεστώς που ισχύει για το προσωπικό των δήμων ενώ για το προσωπικό των ανώνυμων εταιρειών το καθεστώς θα καθορισθεί με προεδρικό διάταγμα, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες του ελεύθερου ανταγωνισμού, στις οποίες είναι αναγκασμένες να λειτουργούν.

Τέλος με μια σειρά διατάξεων, καθορίζεται το πλαίσιο βάσει του οποίου υποχρεώνονται οι λειτουργούσες επιχειρήσεις των ΟΤΑ να προσαρμοστούν στο νέο καθεστώς.

Έτσι δίνεται η δυνατότητα μέσα σε χρονικό διάστημα που θα αρχίζει από τη δημοσίευση του νέου Κώδικα και μέχρι 31-12-2007 να προσαρμόσουν τις συστατικές τους πράξεις, διαφορετικά λύνονται και τίθενται υπό εκκαθάριση.

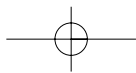
Συγχρόνως αμειγείς επιχειρήσεις ενός δήμου ή κοινότητας που λειτουργούν με το ισχύον καθεστώς και έχουν κοινοφελείς σκοπούς, μπορούν να συγχωνευθούν και το πλεονάζον προσωπικό που υπηρετεί με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, να μεταφερθεί είτε στον οικείο ΟΤΑ είτε σε νομικό του πρόσωπο.

Σε γενικές γραμμές, οι ρυθμίσεις που εισάγονται με το σχέδιο του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, εκσυγχρονίζουν και αξιολογίζουν το σύστημα οργάνωσης και λειτουργίας των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σε ικανοποιητικό βαθμό, ενώ εξοπλίζουν τις νέες δημοτικές και κοινοτικές αρχές με αρμοδιότητες και εργαλεία ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις ανάγκες και τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών. Μένει όμως στην πολιτεία να συστηματοποιήσει την εφαρμογή του, υιοθετώντας συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές και στην αυτοδιοίκηση να αποδείξει ότι είναι σε θέση να αξιοποιήσει το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργώντας με νομιμότητα και διαφάνεια.

Αγγελική Βλάχου

Τμηματάρχης ΥΠΕΣΔΔΑ

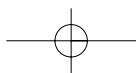
Ειδική εισηγήτρια στην Επιτροπή σύνταξης του Σχεδίου του Δ.Κ.Κ.

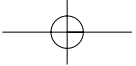

Διαφορές παλιού και νέου δημοτικού και κοινοτικού κώδικα

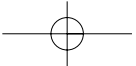
ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ Άρθρα	ΠΑΛΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ	ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ
ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΗΜΩΝ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ Αναγνώριση και διαίρεση Δήμων	Ως Δήμοι αναγνωρίζονται όσοι προέρχονται από συνένωση κοινοτήτων ή δήμων και κοινοτήτων, εφόσον ο πληθυσμός τους υπερβαίνει τους 7.000 κατοίκους.	Ως Δήμοι αναγνωρίζονται, πλέον, όσοι προέρχονται από ένωση δήμων ή δήμων και κοινοτήτων ή κοινοτήτων, χωρίς πληθυσμιακό κριτήριο και όσες Κοινότητες έχουν πληθυσμό άνω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατοίκων κατά την τελευταία απογραφή
Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων	Δήμοι ή Κοινότητες μπορούν να ενωθούν σε έναν ΟΤΑ μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή μετά από αίτημα των εκλογέων κατοίκων τους.	Οι ενώσεις μεταξύ ΟΤΑ γίνονται είτε με απόφαση του οικείου συμβουλίου είτε κατόπιν τοπικού δημοψηφίσματος και χρηματοδοτούνται από ειδικό πρόγραμμα ενώσεων (ΕΠΕ).
Αναγνώριση Τοπικών Διαμερισμάτων		Πρώην Δήμοι και Κοινότητες που καταργήθηκαν μετά από εθελούσιες συνενώσεις με τις διατάξεις των ν. 1416/1984 και 1622/1986 αναγνωρίζονται ρητά ως τοπικά διαμερίσματα.
Προσάρτηση Τοπικών Διαμερισμάτων-Οικισμών	Προσάρτηση συνοικισμών	Είναι δυνατή η προσάρτηση τοπικού διαμερίσματος σε άλλο Δήμο ή Κοινότητα με τους οποίους συνορεύει κατόπιν τοπικού δημοψηφίσματος και συναίνεσης του Δήμου ή της Κοινότητας στους οποίους θα προσαρτηθεί.
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ Δημοτικές και Κοινοτικές Αρχές		Αυξάνεται ο αριθμός των μελών του Δημοτικού και Κοινοτικού Συμβουλίου κατά 2 μέλη
ΕΚΛΟΓΕΣ-ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ Διάρκεια Δημοτικής και Κοινοτικής περιόδου	Η εκλογή γίνεται την πρώτη Κυριακή μετά τις 10 Οκτωβρίου.	Η εκλογή γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του Νοεμβρίου (με εξαίρεση τις προσεχείς εκλογές).
Κανόνες διεξαγωγής των εκλογών		Ενσωματώνονται οι διατάξεις του ν.3202/2003 που αφορούν τους κανόνες διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών (οριοθέτηση εκλογικών διαστημάτων, δημοσιότητα, απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια του εκλογικού αγώνα, διενέργεια δημοσκοπήσεων κλπ.).
Κώλυμα και Ασυμβίβαστα	- Κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται για αιρετούς οι οποίοι συνδέονται με Δήμο ή Κοινότητα με σύμβαση της οποίας το οικονομικό αντικείμενο είναι ετήσιας αξίας άνω των 500.000 δρχ. για Δήμο ή Κοινότητα με πληθυσμό έως 2000 κατοίκους και άνω του 1.000.000 δρχ. για Δήμο ή Κοινότητα με πληθυσμό άνω των 2000 κατοίκων. - Το ίδιο ισχύει και για τα μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστών, μετόχων και εταίρων προσωπικών εταιρειών - Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, Δημοτικοί ή Κοινοτικοί Σύμβουλοι και Πάρεδροι: - Δικαστικοί λειτουργοί - Αξιοματικοί των ενόπλων δυνάμεων και σωματίων ασφαλείας - Θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών - Υπάλληλοι των ΟΤΑ στους ΟΤΑ όπου υπηρετούν	- Συγκεκριμενοποιείται το είδος της σύμβασης (προμήθειες, εκτέλεσης έργου, παροχή υπηρεσιών, παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας) και το ύψος του οικονομικού της αντικείμενου (άνω των 5000€) σε ετήσια βάση που συνεπάγεται κώλυμα εκλογιμότητας για όποιο αιρετό όργανο της τοπικής αυτοδιοίκησης συνάψει τέτοια με οποιοδήποτε δήμο ή κοινότητα ή με τα Νομικά τους Πρόσωπα, ανεξαρτήτως πληθυσμιακού μεγέθους. - Το ίδιο κώλυμα υφίσταται και για τα μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστών, μετόχων και εταίρων κεφαλαιουχικών εταιρειών που έχουν συμβληθεί με οποιοδήποτε δήμο ή κοινότητα εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιριών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα. - Στις κατηγορίες των αιρετών και των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες εμπίπτουν στις διατάξεις που διέπουν τα κώλυμα και τα ασυμβίβαστα, προστίθενται οι παρακάτω: - οι γενικοί γραμματείς δήμων - οι υπάλληλοι των δημοτικών ή κοινοτικών ΝΠΔΔ ή ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί ή στα οποία συμμετέχουν οι ίδιοι ΟΤΑ, όπου υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση - οι διευθυντές των δημοτικών επιχειρήσεων κοινοφελούς χαρακτήρα - όσοι εκπέσουν από το αιρετό αξίωμα εξαιτίας αμετάκλητης καταδίκης - οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα στα διοικητικά όρια του δήμου ή της κοινότητας που υπηρέτησαν ως προϊστάμενοι επιπέδου διεύθυνσης

* Προϊσταμένη του Τμήματος Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.. Ειδική Εισηγήτρια της Επιτροπής για τη σύνταξη του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.
** Εισηγητής του Τμήματος Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.. Μέλος της Γραμματείας της Επιτροπής για τη σύνταξη του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

		θυνας ή γενικής διεύθυνσης, ένα χρόνο πριν από την διενέργεια των δημοτικών ή κοινοτικών εκλογών (το κώλυμα αυτό δεν ισχύει για τις προσεχείς εκλογές, αλλά ισχύει ως ασυμβίβαστο)
ΣΥΝΔΕΑΣΜΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ Υποψηφιότητες	Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων κάθε συνδυασμού.	- Εισάγεται η δυνατότητα σε κάθε συνδυασμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων να περιλαμβάνονται μέχρι δύο υποψήφιοι, οι οποίοι διετέλεσαν αιρετοί για τρεις περιόδους ως δήμαρχοι ή τρεις ως πρόεδροι Κοινότητας και μία ως δήμαρχοι, σε οποιοδήποτε Δήμο ή Κοινότητα του ίδιου νομού. Ο υποψήφιος αυτός δεν σταυροδοτείται και καταλαμβάνει κατά προτεραιότητα θέση συμβούλου από τους λοιπούς συμβούλους του συνδυασμού. - Αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της ποσόστωσης των υποψηφίων συμβούλων από κάθε φύλο. Ο συνολικός αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο προκύπτει από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο με βάση τον αριθμό των συμβούλων που εκλέγονται και από τα τοπικά συμβούλια με βάση τον αριθμό των υποψηφίων που δηλώνει ο συνδυασμός και επιμερίζεται μεταξύ των ανωτέρω οργάνων με τον τρόπο που επιθυμεί ο κάθε συνδυασμός.
ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ-ΦΑΚΕΛΟΙ-ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ Άκυρα Ψηφοδέλτια	Μεταξύ άλλων περιπτώσεων, άκυρο ψηφοδέλτιο θεωρείται αν βρεθεί μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια.	Τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα. Επομένως, άκυρο θεωρείται πλέον το ψηφοδέλτιο εκείνο το οποίο βρίσκεται στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή ακόμη και με λευκά
Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών	Ο Νομάρχης είναι αρμόδιος για τη διενέργεια των εκλογών	Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας είναι αρμόδιος για τη διενέργεια των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών (με εξαίρεση τις προσεχείς εκλογές στις οποίες αρμόδιος θα είναι ο Νομάρχης)
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Επιτυχών Συνδυασμός	Στις εκλογές των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων επιτυχών συνδυασμός θεωρείται αυτός που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων.	Στις εκλογές επιτυχών συνδυασμός θεωρείται αυτός που συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον σαράντα δύο τοις εκατό (42%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων.
Κατανομή Εδρών	Στρογγυλοποιείται το κλάσμα για την κατανομή των εδρών των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων προς τα πάνω για την πλειοψηφία, ενώ για την μειοψηφία δεν υπολογίζεται.	Στρογγυλοποιείται προς τα πάνω και για τη μειοψηφία το κλάσμα για την κατανομή των εδρών των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων.
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ-ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ Αρμοδιότητες	Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων απαριθμούνται	- Προσδιορίζεται το εύρος των αρμοδιοτήτων, οι οποίες κατανέμονται σε επτά τομείς: - ανάπτυξης - περιβάλλοντος - ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών - ασασχόλησης - κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης - παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού - πολιτικής προστασίας - Επίσης σε ειδική κατηγορία αναφέρονται για πρώτη φορά οι κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες που ασκούν οι δήμοι και οι κοινότητες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.
Άσκηση Αρμοδιοτήτων-Γενικές Αρχές		- Προσδιορίζονται γενικές αρχές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων: -εναρμόνιση με εθνικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές πολιτικές -διασφάλιση αποτελεσματικής χρήσης και ισορροπίας κατανομής πόρων -προστασία περιβάλλοντος, πολιτισμικής κληρονομιάς και προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης
Κανονιστικές Αποφάσεις	- Το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει τοπικές κανονιστικές αποφάσεις για: - τον καθορισμό των όρων για τη χρήση και λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών αγορών,εμποροπανηγύρεων, συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, αλσών και κήπων, κοιμητηρίων κ.α. - την ρύθμιση θεμάτων κυκλοφορίας και στάθμευσης οχημάτων, ειδικών όρων δόμησης, καθαριότητας, προστασίας κατοίκων από ηχορύπανση κτλ. - τον προσδιορισμό των όρων λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών θεάτρων, κιν/φων, νυχτερινών κέντρων, μπαρ και συναφών επιχειρήσεων	- Διεύρυνση θεμάτων για τα οποία οι ΟΤΑ εκδίδουν τοπικές κανονιστικές αποφάσεις μετά από διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως: - για την προστασία του περιβάλλοντος - για την προστασία της υγείας των κατοίκων από οχλούσες δραστηριότητες ι-διαίτερα στις τουριστικές περιοχές. - για την τήρηση της καθαριότητας των κοινόχρηστων και ιδιωτικών υπαίθριων χώρων και την αναβάθμιση γενικότερα της αισθητικής των πόλεων. - προσδιορίζουν τους όρους και τις ώρες λειτουργίας μουσικής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες - μπορούν να καθορίζουν ειδικότερες προδιαγραφές και προϋποθέσεις κατασκευής και τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών σε επαγγελματικούς χώρους, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες - να θέτουν ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και εγκατάστασης καταστημάτων επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων σε περιοχές που επηρεάζουν το φυσικό, πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον, την αισθητική φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες των πόλεων, πέραν αυτών που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, εκτός των περιοχών για τις οποίες έχουν προσδιορισθεί ειδικότεροι όροι χρήσεων γης

Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος	- Υποβολή αίτησης με όλα τα δικαιολογητικά στο Δήμο ή στην Κοινότητα - Απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή δημαρχιακής επιτροπής κατ' ανάθεση αρμοδιότητας από το δημοτικό συμβούλιο - Χρονοβόρα διαδικασία	- Καθετρίζεται στάδιο προέγκρισης ίδρυσης, χωρίς να απαιτείται η υποβολή όλων των δικαιολογητικών, με σκοπό ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει εκ των προτέρων εάν μπορεί να ιδρύσει και να λειτουργήσει την επιχείρησή του - Προσδιορίζονται σαφώς οι προθεσμίες εντός των οποίων ο Δήμος οφείλει να προχωρήσει στη διαδικασία χορήγησης της άδειας - Δεν απαιτείται νέα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σε περίπτωση μεταβίβασης του καταστήματος σε άλλο πρόσωπο. - Απλοποιείται η διαδικασία, αφού, ταυτόχρονα, με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να λαμβάνει άδεια λειτουργίας μουσικής και ανάπτυξης των τραπεζοκαθισμάτων
Δημοτική Συγκοινωνία	Οι ΟΤΑ διενεργούν τη μεταφορά ατόμων με ειδικές ανάγκες, κέντρων απασχόλησης ηλικιωμένων, εργαζομένων στον οικείο ΟΤΑ, κατοίκων δημοτικών διαμερισμάτων από και προς το κέντρο του δήμου, εφόσον δεν εξυπηρετούνται από υφιστάμενη γραμμή, με ιδιωτικής χρήσης λεωφορεία ιδιοκτησίας ΟΤΑ	- Διευρύνονται οι κατηγορίες των προσώπων που μπορούν να μετακινούνται με μεταφορικά μέσα των Δήμων και των Κοινοτήτων: - ατόμων με αναπηρία, - ηλικιωμένων και - παιδιών στους οποίους παρέχουν υπηρεσίες - Η μεταφορά μπορεί να πραγματοποιείται και εκτός των διοικητικών τους ορίων.
Συμβούλια πρόληψης Παραβατικότητας		Ενσωματώνονται πλέον διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας για τα συμβουλευτικά γνωμοδοτικά όργανα για ειδικά θέματα που σχετίζονται με την καταγραφή και μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε τοπικό επίπεδο, που ήδη υπάρχουν στη σχετική νομοθεσία (Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας)
Δημοτικά και Κοινοτικά Γραφεία Ενημέρωσης για την Απασχόληση		Θεσπίζονται γνωμοδοτικά όργανα για την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης (Δημοτικά και Κοινοτικά Γραφεία Ενημέρωσης για την Απασχόληση).
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΟΣ-ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ Αρμοδιότητες Δημάρχου		Στις αρμοδιότητες δημάρχου προστίθεται η υποχρέωσή του προς τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου να απαντά εγγράφως ή προφορικά στα ερωτήματα που του υποβάλλουν μέσα σε ένα μήνα.
Υποχρεώσεις Δημάρχου και Αντιδημάρχου	Ο Δήμαρχος είναι υποχρεωμένος να κατοικεί και να διαμένει στο Δήμο και κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να διαμένει έξω από το Δήμο και σε απόσταση έως εκατό χιλιόμετρα	Δήμαρχος και αντιδήμαρχος είναι υποχρεωμένοι πλέον να κατοικούν στο δήμο, με εξαίρεση τους δημάρχους των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Εκλογή Προεδρείου	Το Δημοτικό Συμβούλιο εκλέγει ανάμεσα στα μέλη του, δηλαδή και της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας, με μυστική ψηφοφορία τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και το Γραμματέα	- Ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας προέρχονται από την πλειοψηφία. - Ο Αντιπρόεδρος προέρχεται από τη μειοψηφία - Η εκλογή του Προεδρείου γίνεται με φανερή ψηφοφορία - Οι υποψήφιοι αναδεικνύονται από ειδική ψηφοφορία που γίνεται ανάμεσα στα μέλη της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας χωριστά και εκλέγονται στη συνέχεια από το σύνολο των μελών του δημοτικού συμβουλίου.
Δημοτικές Παρατάξεις		- Αναγνωρίζονται για πρώτη φορά οι Δημοτικές Παρατάξεις - Παρέχεται η δυνατότητα ανεξαρτητοποίησης μέλους του δημοτικού συμβουλίου από τη δημοτική παράταξη του - Παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής συμβούλου-μέλους δημοτικής παράταξης, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των 2/3 των μελών της
Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου		Οι δημοτικές παρατάξεις συμμετέχουν στις επιτροπές που συστήνονται με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου.
Τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου	Τα πρακτικά που τηρούνται, είτε γράφονται από τον Γραμματέα σε ειδικό βιβλίο, είτε καταρτίζονται με τη βοήθεια μαγνητοφωνικής συσκευής.	Τα πρακτικά καταρτίζονται μόνο με τη βοήθεια μαγνητοφωνικής συσκευής ή βίντεο ή κάθε άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο.
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ Αρμοδιότητες του Τοπικού Συμβουλίου και του Προέδρου του	Οι αρμοδιότητες του τοπικού συμβουλίου είναι γνωμοδοτικού χαρακτήρα	- Απονέμονται πλέον και αποφασιστικές αρμοδιότητες στα τοπικά συμβούλια ως ακολούθως: - Η αποκατάσταση επείγοντος χαρακτήρα βλαβών των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, των αντλιοστασίων, των υδρομαστεύσεων και του συστήματος αποχέτευσης - Η συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών - Η συντήρηση και λειτουργία των κοιμητηρίων και των κέντρων αποτέφρωσης νεκρών. - Η αποκατάσταση επείγοντος χαρακτήρα ζημιών στις δημοτικές οδούς, γέφυρες, πλατείες, κοινόχρηστους χώρους, καθώς και στις αγροτικές οδούς. - Η συντήρηση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων. - Η εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και τη συντήρηση και λειτουργία των αντίστοιχων εγκαταστάσεων
Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου	Καταβολή στον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου εξόδων κίνησης.	Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου δεν είναι μέλος του δημοτικού συμβου-